

Una negociació a la babalà

L'elecció infructuosa del consell rector de la CVMC ha desencadenat una lluita de poder dins del Govern valencià. Aquesta és la història d'un procés fallit, amb moviments soterrats i un guanyador clar: el PP, que ha aconseguit ajornar la posada en marxa de la nova televisió i que tant el PSPV com Compromís incrementen la seua desconfiança envers Podem, que hi dóna suport extern.

Reportatge de Víctor Maceda

Josep López i la seua família resideixen en un xalet modest de la Canyada, una zona residencial de Paterna situada a escassos quilòmetres de l'edifici –avui fantasmagòric– de Canal 9. Des que l'any 2012 va veure's afectat pel primer ERO de RTVV, López, que fregava la seixantena, no ha tornat a treballar. La seua rutina diària consisteix a passejar el seu gos i a acompanyar el seu fill de 14 anys als entrenaments de bàsquet.

El moment més dur que va viure a l'ens públic valencià va ser el de la formalització del comiat, però el més humiliant es remunta a l'any 1996, poc després de l'accés del PP a la Generalitat, quan López, que havia estat corresponsal a Brussel·les i conductor de l'informatiu de la mitjanit, va mutar en *veu en off* de notícies d'internacional. Una veu molt càlida, més radiofònica que televisiva, que de sobte es va quedar sense cara. A la

planta noble de la televisió, el consideraven una pedra a la sabata i el volien lluny de la informació sensible. Tan lluny com fóra possible.

El desencís va ser gran, i Josep López va provar de superar-ho amb una excedència d'un any, durant la qual va col·laborar amb l'edició valenciana del diari *El País*. El seu amic Josep Torrent, cap de la delegació, va acollir-lo solidàriament, com si es tractara d'un refugiat polític, i de tornada

El candidat a la presidència del consell rector de la CVMC, Josep López, després d'intervenir a la comissió de les Corts del 21 de juliol. Va aconseguir el vist-i-plau dels tres partits que donen suport al Consell, però no el de Ciutadans, cosa que evitava l'anhelada majoria qualificada.

EL PSPV ES NEGAVA A QUEDAR MALAMENT AMB LÓPEZ I QUE OLTRA APAREGUERA COM LA GUANYADORA, EN DETRIMENT DE PUIG. TEMIEN ELS TITULARS DE L'ENDEMÀ

al centre de producció de Burjassot, López va optar per la revolta, criticant amb dades, de manera contrastada, la manipulació informativa creixent. Corria la darrera dels anys noranta i el comitè de redacció, que poc temps després acabaria dissolt, encara era viu i combatiu.

En aquella època, Ximo Puig, que exercia com a portaveu socialista a les Corts, va reunir-se diverses vegades amb Julià Àlvaro i Josep López, dos dels representants. Puig, periodista de professió, lloava la seua tasca fiscalitzadora, tot i que, en realitat, allò era com xocar contra un mur. Primer, el de Jesús Sánchez Carrascosa, i més tard, el de Genoveva Reig, que havien recorregut un trajecte idèntic: de caps de premsa d'Eduardo Zaplana a directors de Canal 9.

Puig, que ara presideix la Generalitat, mai no ha dinat amb López. Assegura que fa més de 15 anys que no el veu, però conserva l'estima personal i valora el seu currículum, raó per la qual va proposar-lo com a opció de consens per a la presidència del consell rector de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació (CVMC), l'òrgan de control que ha de vetllar pel compliment dels principis que inspiren la nova radiotelevisió pública, i entre moltes més funcions, designar-ne el director general. L'altra proposta que havia elevat el president, la de l'alacantina Pilar Pérez Solano, havia quedat invalidada.

Aquesta experta en producció va ajudar a posar en marxa Canal Plus i Cuatro, dues televisions que llavors pertanyien al grup Prisa. També va dirigir, produir i guionitzar el documental *Las maestras de la República*, guanyador d'un premi Goya. El seu perfil era ideal –de fet, coordina el grup de cinc persones encarregat de contractar productes per a la futura televisió–, però estava *contaminada*: consta com a assessora de Presidència en temes audiovisuals i presideix el consell d'administració de la Ciutat de la Llum, els mastodòntics estudis de cinema propietat de la Generalitat que la Unió Europea ha instat a vendre. I no sols això, sinó que el 24 de maig del 2015 va estar a punt de

figurar com a independent del PSPV a les Corts, però un imprevist burocràtic va evitar-ho: estava empadronada a Madrid.

Finalment, ni Solano ni López no estaran al capdavant del consell rector del nou ens. El PP no volia saber res de cap d'ells, i Ciutadans, que en primera instància va avalar el segon, després se'n va desdir. El 21 de juliol, al seu pas per la comissió que havia d'avaluar-ne la validesa, va quedar clar que Josep López només gaudia del suport de l'esquerra. Els grups que fan costat al Consell –PSPV, Compromís i Podem– podien haver-lo escollit en tercera votació, quan n'hi havia prou amb la majoria absoluta, però això hauria implicat la pèrdua de les dues primeres rondes, en què, segons la llei, l'aspirant ha d'aconseguir una majoria reforçada –dues terceres part i tres cinques parts, en cada cas– que no tenia. A més, tan sols hauria pogut estar sis mesos en el càrrec. Com que la majoria no era prou sòlida, un cop esgotat aquest període, caldria haver reiniciat el procés d'elecció.

El canvi de posicionament de Ciutadans s'explica per la publicació dels seus lligams familiars amb Alfred Boix, diputat a les Corts i secretari d'organització del PSPV, i José Manuel Orengo, ex-alcald de socialista de Gandia. En concret, l'esposa de López és cosina germana de tots dos, tal com va publicar el diari *Abc*, una informació que va arribar a unes altres redaccions, però que ningú no va considerar rellevant. Per a Ciutadans, de rellevant, sí que ho era, per bé que l'aspirant no incorria en les incompatibilitats previstes a la llei. “No és una qüestió ètica, sinó ètica”, subratllaven, mentre una part del grup parlamentari, reticent a la recuperació del servei de radiotelevisió, aplaudia la decisió: entenen que no és una prioritat per als valencians, i per aquest motiu, el dia que va aprovar-se la llei, van prémer el botó del “sí” sense entusiasme.

Foc amic

“És foc amic, no hi ha dubte”, sentència l'entorn de López, que fent servir la semàntica de les relacions internacio-

nals, parla d'un “atac de les cancelleries pròpies” a una persona “honestament pocques”. Amb tot, aquestes connexions familiars no eren cap secret. A la redacció de Canal 9 molts n'eren coneixedors, i no hi donaven importància. El contacte amb Boix i Orengo sempre ha estat esporàdic: a bodes, batejos i comunions. “Les famílies no s'escullen”, va afirmar López amb resignació a la compareixença parlamentària. I, certament, quan va casar-se amb la cosina de Boix i Orengo, encara no militaven al PSPV. “És un problema dels polítics que han de resoldre els polítics”, s'ha limitat a respondre, lacònic, als amics que aquests dies li han demanat per l'afer.

Després que brotara l'arbre genealògic, la vice-presidenta del Consell i portaveu, Mónica Oltra, va refermar la confiança en Josep López. En conferència de premsa, va reblar que reunia “el perfil” escaient i que “el llistó de l'ètica” està alt com mai. Oltra no en qüestionava la validesa, però alhora no tenia gens clar que l'aspirant fóra capaç de suportar la pressió que li vindria a sobre. Al PSPV sospiten que Oltra, a partir d'aleshores, va explorar unes altres alternatives.

No obstant això, al grup parlamentari de Compromís, les referències de López eren immillorables: a més d'escriure el llibre coral *La televisió (im)possible* (Tres i Quatre, 2000), López va participar en la gestació d'Info TV, cadena d'àmbit local que va aspirar a obtenir una llicència de TDT, un projecte liderat pel periodista Juli Esteve. A Compromís, la connexió familiar de López van conèixer-la després d'haver-hi donat el vist-i-plau verbal i poc abans que es publicara a la premsa, però no van escarotar-se. “Si fóra tan proper al PSPV, hauria figurat a les llistes o li haurien trobat un lloc com a assessor, no ens el durien com a segon plat de Pérez Solano”, van comentar. “Com podíem oposar-nos a algú com ell? Hauria estat absurd”, argumenten a EL TEMPS fonts de la coalició.

A Ciutadans, però, sí que van espantar-se en tenir notícia del parentiu amb Boix i Orengo. Havien accedit a signar –amb els socialistes, Compromís i Podem– la

→ candidatura de López a la presidència, i van sentir-se enganyats. “Per què no ens ho va dir? Heu semblat una desconfiança innecessària, hem fet el ridícul per culpa vostra!”, va exclamar un negociador de Ciutadans davant un altre del PSPV-PSOE.

Així com Pérez Solano va ser rebutjada de seguida per Compromís i Podem, aquest candidat els agradava, i molt. Amb un ex-comitè d'empresa enfurismat, la presència de López al capdavant del consell rector podia entendre's com un gest de distensió. Malgrat que no s'ha erigit en un referent, va ser un dels fundadors d'Aprop 9, col·lectiu que defensa els interessos dels qui van accedir a l'extinta RTVV a través d'un procés de selecció de personal i no de manera discrecional.

La nova llei no concedeix privilegis als antics assalariats a l'hora d'accedir al nou ens, però la proposta de López com a president del consell rector va provocar un efecte anestèsic entre els sindicats, que durant uns dies van rebaixar la pressió. Les concentracions que efectuaven cada divendres al migdia a la porta del Palau de la Generalitat –amb prou feines s'hi congreguen una cinquantena de les 1.700 persones que conformaven la plantilla– darrerament han pujat de to i han entrat en el terreny de la desqualificació personal. A Puig i Oltra, per exemple, els diuen “mentiders”, “traïdors” i “botiflers”.

De Muelas a Ferrandis i Guzmán

A l'inici de tot aquest procés, un diputat amb ascendència al si del grup socialista va plantejar Pedro Muelas com a possible candidat de consens. Pensava que podia agradar a l'esquerra i a la dreta, pel seu passat com a director de *Levante-EMV* i com a cap de comunicació de la Diputació de València, sota el mandat del popular Alfonso Rus. Precisament per la proximitat a Rus, no van tocar-lo apte. L'ona expansiva del *cas Taula* arrasa amb tot el que va estar-hi a prop.

Més endavant, quan la via Josep López va encallar, va irrompre amb força el nom de Joaquim Ferrandis, que acaba

de posar fi a una llarga trajectòria a *El País* i va presidir la Unió de Periodistes, la principal organització valenciana de professionals de la informació. La idea, plantejada per Ciutadans, agradava a Podem, Compromís i fins i tot al PP, que va mostrar-se a obert a donar-li suport.

Els socialistes, però, van negar-se a deixar caure López, que ja havia comparegut a la comissió de les Corts i havia obtingut la majoria absoluta dels vots. Hi havia la intenció de programar tres plenaries seguits per proclamar-lo president i que el consell rector endegara les proves de la nova televisió i obrira el procés d'elecció del director general –d'acord amb els currículums que es presenten– al més aviat possible.

Els socialistes, en petit comitè, lloen les aptituds de Ferrandis, però el veuen més capacitats per ocupar la direcció general o la direcció d'informatius de la futura televisió. Es negaven a quedar malament amb López i que surara la sensació d'haver comès un acte de nepotisme, i, sobretot, no volien que Oltra quedara com la guanyadora d'aquesta partida, en detriment de Puig. Sabien que si Ferrandis entrava com a recanvi d'urgència, els titulars de premsa de l'endemà anirien en aquesta direcció. La conversa entre un destacat diputat del PSPV i un altre de Ciutadans evidenciava aquest desencontre.

—Ho lamentem, però Ferrandis no pot ser. És el candidat de Mónica Oltra.

—Si entre vosaltres mateixos no sou capaços de consensuar un nom, teniu un problema molt greu.

Ciutadans no sols va posar damunt la taula el nom de Ferrandis. A última hora va deixar-ne caure dos més, vinculats a Radio Valencia, de la cadena SER: el del director de continguts, Bernardo Guzmán, i el d'Ana Talens, redactora d'informatius. En un últim intent desesperat, va suggerir de confegir una llista de vuit o deu noms i no alçar-se de la cadira fins pactar-ne un entre els cinc grups.

El temps s'esgotava i ningú no desitjava prendre una decisió com aquesta de manera tan precipitada. A més, animat

pel clima d'enfrontament que s'havia alimentat, el síndic de Ciutadans, Alexis Marí, va enrocar-se i va advertir que no acceptaria vots. És a dir, que els dos candidats a vocals del consell rector designats pel PP també havien de rebre el *nihil obstat* de Compromís i Podem, cosa que no havia passat a la comissió. Això complicava l'acord fins a l'extrem.

El 'savoir faire' del PP

En aquest serial, els populars han actuat amb mestratge i completament desinhibits. Van proposar com a consellers Vicente Cutanda i Maite Fernández. Ell, militant del PP i delegat de Canal 9 a Alacant del 2000 al 2003, i ella, cap del departament d'informatius de Ràdio Nou, primer, i de Canal 9, després. Dos *trágala* per als grups de l'esquerra, que els socialistes van empassar-se de seguida i que Compromís va estar a punt d'acceptar per tirar endavant el consell rector. Podem, per contra, va negar-se a acatar-los des del minut zero. El seu síndic, Antonio Montiel, ho tenia bastant més complicat:

LA IMATGE DEL DESENCÍS. En primer terme, els síndics parlamentaris del PSPV –Manuel Mata, a l'esquerra– i de Compromís –Fran Ferri–, el dimecres de la setmana passada, quan els portaveus dels diversos grups van decidir ajornar l'elecció del consell rector de la CVMC. Al darrere seu, el síndic de Podem, Antonio Montiel, qui ha pilotat l'elaboració d'una llei que a la primera ocasió s'ha trobat amb un episodi de bloqueig.

comissió d'investigació del metro, per on van passar prop d'un centenar de persones, però ningú no va citar-la", s'escuda un diputat socialista. I tot seguit, passa a l'atac: "La culpa ha estat d'Antonio Montiel, que va reservar-li al PP un sol lloc dels nou que calia designar, quan li'n corresponien dos o tres. Ací van començar els problemes".

La nova llei és molt garantista. A diferència de l'època anterior, en què el consell d'administració de RTVV reflectia els desequilibris de l'arc parlamentari i el director general l'escollien a Palau, el consell rector de la CVMC està integrat per 10 persones: cinc de nomenades per les Corts, una per cadascun dels cinc grups; una altra en representació dels sindicats; dos que designa el Consell de l'Audiovisual, una del Consell de la Ciutadania, i el president, que han de votar-lo les Corts a proposta del Consell de l'Audiovisual. Atès que aquests dos òrgans encara no s'han constituït, les Corts van nomenar nou membres –tots, tret del representant sindical–, tres dels quals –els corresponents als consells Ciutadà i de l'Audiovisual– ocuparien el càrrec de manera transitòria.

El portaveu de Podem –que, tal com reflectia l'Acord del Botànic, ha pilotat la tramitació de la nova llei radiotelevisiva– va reservar als socialistes la possibilitat de proposar el president i un conseller, i va anunciar que el seu partit, Compromís i Ciutadans aportarien dos noms més cadascun. Eren els quatre partits que havien aprovat la llei, la setmana anterior. En canvi, el PP, que s'havia abstingut però té prop d'un terç dels diputats, es quedava amb un únic representant.

Bernardo Guzmán va entrar llavors a Twitter i va escriure això, textualment: "No es de recibo que PP con casi 1/3 de los diputados en Corts solo pueda elegir 1 de los 9 representantes en nueva RTVV. Debe corregirse ya". L'endemà, Montiel sacrificava l'editora jubilada Rosa Serrano, una de les dues propostes que havia efectuat, i el PP presentava en el seu lloc Maite Fernández, que va coincidir amb

al si del grup hi ha una divisió latent, i un canvi de 180 graus en uns nomenaments tan sonors, podia agreujar-la encara més.

L'elecció de Fernández era especialment provocadora, i no sols perquè la darrera feina que figura al seu currículum siga la de directora general de relacions informatives i promoció institucional de la Generalitat Valenciana, un càrrec que va ocupar amb Alberto Fabra del 2013 al 2015. Alguns anys abans, el 2006, va ser la supervisora del polèmic documental del programa *Dossiers* sobre l'accident de metro de València, i l'octubre del 2015, durant la seua declaració com a testimoni en el judici a Vicente Sanz, ex-secretari general de RTVV, va assegurar que desconeixia l'existència d'abusos sexuals a Canal 9, tot i que a la redacció era *vox populi*. Sanz, de fet, va resultar condemnat.

L'Associació de les Víctimes del Metro 3 de Juliol va eixir a criticar obertament la decisió de situar Fernández al consell rector de la CVMC. Va fer-ho a instàncies d'una ex-treballadora de Ràdio 9 que va contactar amb Beatriz Garrote per fer-li

veure que tot allò era un autèntic despropòsit i que havien de posicionar-se: "Al consell rector hi hauries de ser tu, no ella", van dir-li a Garrote.

De la seua banda, les tres periodistes que va denunciar Sanz per assetjament sexual van contactar amb el grup socialista, que havia donat suport a la seua designació, i a continuació van fer igual amb Ciutadans, Compromís i Podem. "Fins i tot quan alguna de nosaltres es negava a pujar al seu despatx, ella feia d'intermediària i ens comunicava l'ordre: 'És Vicente Sanz, que pugues'", rememoren en referència a Maite Fernández. "No entenem aquesta proposta per part d'un partit que vol deslligar-se d'aquelles formes de fer política", afirmaven en l'escrit que van enviar a la resta de grups, "però encara seria pitjor que qualsevol altre partit hi votara a favor o s'abstinguera".

Una jugada de billar

"Si el paper de Maite Fernández haguera estat tan determinant, algú hauria demanat la seua compareixença a la

EFE

UNITS, PER FI. A la imatge, el síndic de Ciutadans, Alexis Marí, conversa amb la síndica del PP, Isabel Bonig, i amb la portaveu adjunta, Eva Ortiz. Després de diversos desencontres en temes clau, en què Ciutadans ha anat de bracet dels partits que donen suport al Consell, ara sí que ha fet pinya amb els populars, sota l'argument d'evitar qualsevol vet.

→ Guzmán durant el seu pas per Antena 3, a començaments dels noranta.

Immediatament alguns ex-treballadors de l'ens van fer circular per la xarxa una fotografia relativament recent, en què Guzmán i Fernández apareixen somrients en una festa estiuenca acompanyats de Pedro García, qui era director general de RTVV; Luis Vidal, fotògraf de Presidència en temps de Camps i Fabra; Iñaki Zaragüeta, delegat del diari *La Razón* a València; Paula Sánchez de León –vice-presidenta, consellera i portaveu de Camps– i algunes altres persones més.

Perquè el consell rector quedara aprovat, però, calia una jugada de billar: que els socialistes acceptaren substituir López per Ferrandis o algú altre que agradara a tothom i que Compromís i Podem, al seu torn, acataren Fernández i Cutanda.

“Nosaltres estem disposats a fer esforços”, va confessar un diputat de Compromís present en les negociacions, deixant entreveure que l'elecció d'un president alternatiu comportaria l'acceptació del tàndem popular. Compromís i Ciutadans van instar el síndic socialista, Manuel Mata, a rumiar alternatives a López el cap de setmana del 23 i 24 de juliol.

SOS a Juan Roig

Dilluns, dia 25, Mata no va aportar-ne cap. Confiava que, ni que fóra *in extremis*, celebrant tres plenaris seguits, la proposta de López eixiria endavant. Els socialistes sostenien que la imatge poc edificant d'un president de la CVMC escollit amb els únics vots del partits que li donen suport al Consell quedaria compensada pels rèdits de l'operació: la posada en marxa de la radiotelevisió pública i l'inici de les emissions en aquest mes d'agost.

En les properes setmanes, entre més coses, hi havia la intenció de retransmetre en directe algun partit amistós del València CF. Però sense cap més nom a taula, Compromís va veure clar que la pilota no començaria a rodar. “L'encabotament amb López per part del PSPV ha menat al fracàs”, explica una font de la coalició.

La negativa de Ciutadans a votar els membres del consell rector si els socialistes insistien amb López i es perpetuava el bloqueig de Compromís i Podem als consellers del PP, va posar punt i final a les negociacions. Els candidats a ser-ho havien de recollir tres cinquenes parts dels vots, i sense Ciutadans, això era impossible. A més, a Compromís, que estaven predisposats a votar els candidats del PP amb una pinça al nas, van canviar de parer en tenir constància de la versió de les periodistes assetjades per Sanz. Van concloure que no podien donar suport a Maite Fernández, de cap de les maneres.

Per acabar-ho d'adobar, en una de les últimes reunions, Alexis Marí va mostrar-li a Manuel Mata alguns dels tuits de temàtica política escrits per Josep López els darrers mesos, crítics amb el PP, amables amb el PSPV i amb algun retret a Compromís. Al portaveu socialista li va canviar el gest de la cara, i va arribar a reconèixer que la presidència de la CVMC no havia de correspondre a un periodista, sinó a una persona amb un altre perfil. Algú més tècnic, amb coneixements en economia i que estiga acostumat a negociar amb productores. “Qui millor designaria un càrrec com aquest seria Juan Roig”, va ironitzar un membre de la delegació socialista.

A Podem es renten les mans i descarreguen les culpes en el bipartit: “Han

volgut imposar els seus criteris partidistes, amb les males arts de la vella política, i tots n'hem patit les conseqüències”. També acusen Ciutadans de “filibusterisme polític” i el PP de voler “rebentar” la CVMC. Consideren que els candidats dels populars eren “una ofensa absoluta” que “només podia conduir a la situació actual”.

Entre els socialistes, n'hi ha que van més enllà i que parlen d'una acció coordinada entre el PP i Ciutadans, “cap dels quals no vol la televisió”. I, de passada, apunten cap a Podem, pel “doble joc” que, segons diuen, acostuma a practicar: “Montiel va mantenir una esmena condemnada al fracàs per quedar bé amb els ex-treballadors. A la fi, te n'afartes, d'aquestes actituds de cara a la galeria”.

Dimecres 27, a primera hora, durant la reunió del grup socialista, fins i tot va circular una teoria conspirativa: “Hem sigut víctimes d'una batalla endogàmica: la que mantenen els *joves turcs* de la Unió de Periodistes i els ex-treballadors de RTVV”. Calia justificar per quin motiu l'elecció dels integrants del consell rector de la CVMC havia desaparegut de l'ordre del dia del ple i s'ajornava *sine die*.

A sa casa, enmig de la calma de la Canyada, Josep López va lligar el gos i va traure'l a passejar, com cada dia. Mentre ho feia, el cap li feia mil voltes. Finalment, va concloure que tot allò devia haver estat un malson. •